

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní a mateřská škola Studenec, okres Třebíč

675 02 Studenec 123

Identifikátor školy: 600 121 780

Termín konání orientační inspekce: 15., 16., 17. a 19. říjen 2001

Čj.	114 247/01-05127
Signatura	ok4zv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní a mateřská škola Studenec, okres Třebíč je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou od 1. ledna 2001. Ve školním roce 2001/2002 ji navštěvuje v jednom oddělení mateřské školy 17 dětí ve věku od dvou do sedmi let a 47 žáků neúplné základní školy organizované jako trojtřídní (I. třída - 1. a 2. ročník, II. třída - 3. ročník, III. třída - 4. a 5. ročník). Ve škole pracuje 5 pedagogických a 4 nepedagogičtí pracovníci. Výchovně vzdělávací činnost mateřské školy vychází z kurikula Jaro, léto, podzim, zima. Výuka základní školy probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav. Organizaci vzdělávání ve III. třídě ředitel upravil a zařazením volných činností přizpůsobil rozvrh hodin realizaci projektu Otevřené vyučování.

Součástí školy je školní jídelna.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

V prvním a třetím ročníku vyučují předmět plně kvalifikovaní vyučující, ve čtvrtém a pátém ročníku učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku českého jazyka a výtvarné výchovy na druhém stupni základní školy. Výuka českého jazyka ve druhém ročníku je rozdělena mezi učitele s odbornou a pedagogickou způsobilostí a nekvalifikovanou vyučující. Hodinová dotace předmětu v prvních třech ročnících odpovídá platnému vzdělávacímu programu, ve čtvrtém a pátém ročníku došlo zavedením tzv. volných činností ke snížení týdenní dotace o dvě vyučovací hodiny.

Velmi rámcově zpracované tematické a časové plány vycházejí především z látky učebnic a zaměřují se často na prostředky, nikoliv na cíle výuky a užívané metody. Rovněž zápisy v části třídních knih, zvláště při probírání literárního učiva, nejsou dostatečným dokladem plnění učebních osnov.

Výuka sledovaných hodin probíhala v kmenových učebnách vybavených většinou starším nábytkem, postupně nahrazovaným novým vybavením. Třídy byly vyzdobeny žákovskými pracemi, vzhledem k malé péči věnované údržbě a zčásti i úklidu měly podprůměrnou estetickou úroveň. Učitelé mají k dispozici dostatek učebních pomůcek a omezené množství didaktické techniky, ale při výuce žáci pracovali téměř výhradně s učebnicí, písankou, v malé míře s namnoženými textovými materiály. Školní knihovna obsahuje dostatek beletrie, počet titulů odborné a pedagogické literatury je nízký. Přímá práce žáků s knihou zaznamenána nebyla.

Ve struktuře hospitovaných hodin výrazně dominovaly frontální metody výuky, především práce s učebnicí, společná četba a řízený rozhovor. V jedné hodině zařadila učitelka dramatizaci přečtené pohádky, jedna celá hodina byla postavena na frontálně organizovaných hrách. Veškeré vyučování se vyznačovalo velmi omezenou variabilitou prováděných činností a téměř úplnou absencí relaxačních prvků. Jednotvárnost značně snižovala efektivitu výuky. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nevěnovali učitelé vždy odpovídající pozornost. Učivo interpretovali odborně a věcně správně, v řízených rozhovorech vedli žáky k aplikaci získaných poznatků. Hůře zvládnutá organizace výuky se opakovaně projevovala časovým deficitem.

V hodinách téměř úplně chyběla vstupní motivace a často i zřetelné stanovení vyučovacích cílů. Průběžné motivování žáků využitím jejich teoretických a praktických zkušeností nebo

zařazením mezipředmětových vztahů bylo spíše výjimečné. Pochopení probrané látky učitelé ověřovali, skutečně efektivní práci s chybou realizovala pouze část vyučujících. Motivační úlohu v omezené míře plnilo slovní a numerické hodnocení jednotlivců, splnění výukových cílů v závěru většiny hodin zhodnoceno nebylo.

Učitelé téměř vždy respektovali osobnost žáka. Nedostatečná motivace a horší organizace se v části sledovaných hodin projevily dosti výrazným poklesem kázně. Až na výjimky neměli žáci příležitost k souvislejšímu jazykovému projevu, učitelům většinou stačily velmi krátké, často jednoslovné odpovědi na otázky. Skupinové a kooperativní činnosti ani plnění tvůrčích úkolů dlouhodobějšího charakteru do výuky zařazeno nebylo.

Na základě zjištěných skutečností hodnotí Česká školní inspekce kvalitu výuky předmětu český jazyk jako pouze vyhovující.

Matematika

Vyučovací hodiny v I. a II. třídě byly realizovány vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve III. třídě učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro druhý stupeň základní školy. Časové dotace sledovaných předmětů jsou v souladu s učebním plánem, kromě matematiky ve III. třídě, kde jsou dvě vyučovací hodiny týdně vyčleněny pro tzv. volné činnosti. Učivo odpovídá osnovám schváleného učebního dokumentu i tematickým a časovým plánům.

Výuka probíhala v kmenových třídách zařízených standardním nábytkem. Pozitivně lze hodnotit využití míčů pro správné držení těla, jiná forma relaxace nebyla zjištěna.

Hospitované hodiny byly organizačně i metodicky připraveny na dobré úrovni. Výběr, sled a množství informací odpovídaly možnostem žáků. Učivo navazovalo na dříve osvojené znalosti a dovednosti. Vyučující využívali učebnice, pracovní sešity a některé další zdroje učebních informací. Didaktická technika použita nebyla.

Postupy podporující pochopení a procvičení učitelé organizovali převážně frontálně, se zaměřením na zvládnutí učiva všemi žáky, jen výjimečně zohledňovali individuální potřeby a schopnosti, nezařazovali diferencovanou výuku. Zřídka uplatňovali aktivní vyučování – řešení problémů, práci ve skupinách, herní formy apod. Motivační prvky nevyužívali v plné míře, menší prostor vytvářeli pro zhodnocení průběhu hodiny a výkonu žáků. Výchozí i získané znalosti většinou průběžně ověřovali, žáky hodnotili objektivně. Sebehodnocení a sebekontrola žáků nebyly využity.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky měla dobrou úroveň, pravidla organizace výuky v některých hodinách žáci ne vždy respektovali.

Kvalita vzdělávání v matematice je hodnocena jako průměrná.

Prvouka, vlastivěda, přírodověda

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících prvouky je v souladu s platnými předpisy, hodiny vlastivědy a přírodovědy jsou vyučovány s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro druhý stupeň základní školy. Časové dotace prvouky odpovídají učebnímu plánu, z celkové dotace hodin pro vlastivědu a přírodovědu je jedna vyučovací hodina ve III. třídě vyčleněna pro volné činnosti. Absence požadované kvalifikace neovlivnila kvalitu výuku.

Výuka probíhala v kmenových třídách, její materiální zabezpečení má průměrnou úroveň. Žáci

měli k dispozici učebnice, pracovní sešity, mapy a některé další obrazové materiály. V části sledovaných hodin byly využity i ukázky plodů, zeleniny a dalších přírodnin. Didaktická technika použita nebyla. Ve volných činnostech pracovali někteří žáci s výukovými počítačovými programy.

Výběr, sled a množství sdělovaných informací byly přiměřené náročnosti učiva a možnostem žáků. Velkou část sledovaných hodin charakterizoval transmisivní styl výuky s dominantním postavením učitele a s minimálním prostorem pro aktivní učení. Pedagogové využívali převážně skupinové vyučování založené na frontální samostatné práci žáků s učebnicí, pracovním sešitem a některými dalšími zdroji učebních informací. Vhodně využívali regionální prvky a praktické zkušenosti žáků. Herní a soutěživé prvky zařazovali do vyučování spíše ojediněle, kooperativní a tvořivé činnosti nebyly využívány. Sledované formy výuky měly negativní vliv na psychohygienické podmínky, pozornost a zájem žáků. V takových vyučovacích hodinách nebyla vždy plně respektována dohodnutá pravidla vzájemné komunikace.

Úvodní a průběžná motivace i závěrečné zhodnocení průběhu vyučování a žákovských činnosti ve většině sledovaných hodin chyběly. Ne vždy dbali vyučující na upevňování sociálních a komunikativních kompetencí včetně sebekontroly, porozumění, naslouchání a vzájemné spolupráce.

Interakční vztahy mezi vyučujícími a žáky byly na dobré úrovni, výuka ve většině hodin probíhala v přátelském ovzduší.

Kvalita výuky prvouky, vlastivědy a přírodovědy je hodnocena jako průměrná.

Hudební výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti, tělesná výchova

Časové dotace sledovaných předmětů jsou v souladu s učebním plánem. Stanovené cíle jednotlivých vyučovacích hodin odpovídaly osnovám schváleného vyučovacího programu a respektovaly věkové zvláštnosti žáků. Pro výuku zmíněných předmětů nebyly zpracované časové a tematické plány, což společně s obecnými zápisy v třídních knihách obtížně dokladovalo plnění učebních osnov zvoleného vzdělávacího dokumentu.

V době inspekční činnosti učitelé přistupovali k bezprostřední přípravě zodpovědněji než k přípravě dlouhodobějšího charakteru. Metodicky i organizačně dobře promýšleli výuku a důkladně se na vyučovací hodiny připravovali.

Část hospitovaných hodin byla učena pedagogy s odbornou i pedagogickou způsobilostí a část vyučujícími, jejichž vzdělání neodpovídá platným právním předpisům. Absence požadovaného vzdělání u učitelů zásadně neovlivnila kvalitu výchovně vzdělávacího procesu.

Vyučování probíhalo převážně v kmenových třídách, pro výuku tělesné výchovy byla využívána místní sokolovna a travnaté hřiště v její těsné blízkosti. Stávající pomůcky pro sledované předměty byly dostupné a vhodně využívány.

Obsahem vyučovacích hodin hudební výchovy byla především hlasová výchova (opakování písní lidových, folkových a nácvik nové současné písně s doprovodem kytary nebo elektrických varhan), rozvoj rytmických a intonačních dovedností, nácvik jednoduchého kánonu, osvojování hry na orffovské nástroje, ale i využitím nástrojů z kuchyně maminek. Ve výuce nechyběla hudební teorie, kterou hlavně v nižších ročnících vyučující zpřístupňovala žákům zajímavým způsobem odpovídajícím jejich věku a společně s originálním využitím vstupní i průběžné motivace udržovala jejich pozornost a zájem.

Ve výtvarné výchově si žáci osvojovali rozličné výtvarné dovednosti a techniky (hra s linií

a barvami), používali různé materiály. Učitelé rozvíjeli jejich přirozenou touhu vlastního výtvarného vyjádření, fantazii i prostorovou představivost. Konkrétní činnosti byly spojeny s citlivým pozorováním barevné podzimní přírody.

Aktivity v předmětu praktické činnosti v třetím ročníku se orientovaly na zdokonalení schopností i dovedností spojených se stříháním, slepováním i provlékáním papíru. Ve čtvrtém a pátém ročníku žáci využívali přírodnin a uplatňovali svoji fantazii při zhotovování zvířat, postav apod.

V hodinách tělesné výchovy hlavně v nižších ročnících vyučující vytvářela žákům prostor k osvojení nových pohybových dovedností na různém sportovním nářadí. Vyučovací hodina ve čtvrtém a pátém ročníku byla zaměřena na nácvik dovedností s míčem.

Ne vždy vyučující všech sledovaných předmětů formulovali cíle hodin a podněcovali zájem o práci vhodnou vstupní i průběžnou motivací dostatečně zřetelně. Chyběla kultivace schopností k sebehodnocení a z časových důvodů mnohdy nedocházelo k závěrečnému zhodnocení.

Kvalita výuky hudební, výtvarné i tělesné výchovy a praktických činností je hodnocena Českou školní inspekcí jako velmi dobrá.

Řízené a spontánní činnosti v mateřské škole

Výchovně vzdělávací činnost probíhá na základě týdenních písemných příprav, které vymezují úkoly řízených činností. Náplň jednotlivých organizačních celků je podrobněji rozpracována v denních přípravách. Úkoly a obsah činností nejsou diferencovány z hlediska věkových zvláštností dětí, jsou orientovány především na nejstarší věkovou skupinu. Mladší děti se činnostmi sice zúčastňují, ale práce s nimi postrádá plánovitost a soustavnost. Zastoupení jednotlivých výchovně vzdělávacích složek je rovnoměrné, plánované cíle jsou v souladu s plněným výchovně vzdělávacím programem.

V mateřské škole pracují dvě pedagogické pracovnice s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Učitelka pověřená řízením mateřské školy zajišťuje dopolední provoz, druhá učitelka, souběžně zaměstnaná i v základní škole, provoz odpolední.

Prostory mateřské školy umístěné v suterénu školní budovy byly zrekonstruovány. Uspořádání místností je přehledné, sociální zařízení a šatna dětí mají potřebnou kapacitu, jsou k dispozici prostory pro ukládání materiálu a pomůcek. Prostorové podmínky herny nejsou vzhledem k počtu zapsaných stále optimální. Do značné míry omezují dětské spontánní pohybové aktivity i možnost zřizování stálých herních a pracovních koutků. Zároveň neumožňují, aby si děti hru nebo činnost mohly nechat rozehranou či nedokončenou pro další část dne nebo i den následující.

Vybavení školy nábytkem je na dobré úrovni. Nabídka hraček, učebních pomůcek, materiálu a dětské literatury je pestrá a dostatečná pro všechny výchovné složky a věkové skupiny. Dle finančních možností je průběžně doplňována a obnovována.

Dopolední výchovně vzdělávací činnosti probíhaly podle stanoveného režimu dne s dělením na jednotlivé organizační celky. Jejich plynulost a návaznost narušovaly nevhodně organizované přechody. Pitný režim byl zajištěn v průběhu celého dne.

Pro spontánní činnosti byl vymezen dostatečný časový prostor. Děti měly volný přístup k hračkám, didaktickým pomůckám a s ohledem na jejich bezpečnost i do dalších místností. Učitelka do her zasahovala výjimečně, nabídkou vhodných podnětů při námětových hrách nebo usměrňováním dětí, dávala jim možnost v přirozených situacích spolu komunikovat, domlouvat

se, samostatně řešit vzniklé problémy, respektovat se a poznávat. V případě ztráty zájmu o řízené činnosti si mohly zvolit vlastní spontánní aktivitu. Tuto možnost využívaly zejména nejmladší děti.

Řízené činnosti měly podobu tzv. zaměstnání, byly organizovány frontálně za účasti všech dětí. Jejich obsah odpovídal plánovaným cílům. Jednotlivé motivačně provázané části na sebe navazovaly plynule a přirozeně. Dominantní metodou učení byla hra, děti získávaly poznatky na základě smyslových vjemů a praktických činností. Měly příležitost k uplatnění předcházejících poznatků, ke hledání souvislostí a logickému myšlení. Zjištěným nedostatkem byla nižší míra využití skupinového a individuálního učení, než je vzhledem k potřebě diferenciaci ve věkově smíšené skupině optimální.

Učitelka upevňovala dětské sebeobslužné návyky, menší pozornost věnovala vytváření kulturně společenských návyků při stolování.

Ve většině sledovaných činností zařazovala vstupní a průběžnou motivaci. Poskytovala dětem okamžitou zpětnou vazbu. Oceňovala jejich individuální snahu a pokrok. Průběžné pozitivní hodnocení dětí motivovalo a pěstovalo v nich sebedůvěru.

Výchovně vzdělávací činnost probíhá v příznivém komunikačním prostředí. Děti jsou vedeny ke spolupráci a vzájemné pomoci, toleranci a přiměřenému prosazování svých zájmů, potřeb a přání. Při běžných kontaktech nebyly zaznamenány projevy vzájemné agresivity.

Na základě získaných poznatků vztahujících se k jednotlivým sledovaným jevům jsou řízené a spontánní činnosti celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky, personální, materiální i psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Česká školní inspekce hodnotí průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech i řízených a spontánních činnostech celkově jako průměrný.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy má zpracované koncepční záměry základní školy pro období roku 2000 – 2003. Hlavní prioritou je příprava prostoru pro komunikaci s okolními školami, zřizovateli a rodičovskou veřejností s ohledem na možnou integraci, která bude souviset se snižující se populační křivkou ve spádové oblasti školy. Další koncepční záměry jsou uváděny pouze v obecné rovině a směřovány ke zlepšování materiálně technických podmínek výuky, zvyšování kvality výchovně vzdělávací činnosti a spolupráci s rodiči a ostatními partnery v obci.

Deklarované úmysly nejsou rozpracovány v plánu práce školy na školní rok 2001/2002. Plán, který je zpracován pouze na první pololetí, obsahuje seznam akcí a činností v jednotlivých měsících bez konkrétních termínů a většinou i bez určení osobní odpovědnosti. Seznámení rodičovské veřejnosti s plánem, ani spoluúčast všech pracovníků na jeho tvorbě, nebyly ředitelem školy doloženy žádným písemným záznamem. Zpracování učebních osnov do tematických a časových plánů provedli vyučující pouze v některých předmětech. Další dokumenty související s plánováním výchovně vzdělávací činnosti (výchovné poradenství,

vzdělávání pracovníků, třídní učitelé, kontrolní činnost apod.) a individuální výchovně vzdělávací plány nejsou vypracovány. Škola eviduje čtyři žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výuka v základní škole probíhá podle schválených učebních dokumentů. Ve třetí třídě je část vyučovacích hodin vyčleněna pro tzv. volné činnosti. Vzdělávání je doplněno pouze jedním nepovinným předmětem - náboženstvím. Při plánování výchovně vzdělávací činnosti celé školy nebylo přihlíženo ke skutečnosti, že základní škola je kombinované zařízení se školou mateřskou.

Koncepce mateřské školy není zpracovaná na časově ohraničené období, ale je pojata jako obecný záměr, který je průběžně doplňován podle aktuálních vnitřních a vnějších podmínek. Je zaměřena především do výchovně vzdělávací oblasti, ostatní jsou zmíněny pouze okrajově. Stanovuje cíle výchovně vzdělávací práce pro jednotlivé oblasti rozvoje dětské osobnosti a jejich rozpracování do dílčích střednědobých a krátkodobých úkolů.

Stěžejní částí ročního plánu pro školní rok 2001/2002 je organizace provozu mateřské školy - obsahuje základní údaje o škole, personální obsazení, seznam dětí, vnitřní řád a jako přílohu dlouhodobou koncepci školy. Zpracování ročního plánu je formální, nemá funkci prováděcího plánu pro plnění koncepčních záměrů. Jako nástroj řízení školy není funkční.

Základním materiálem pro plánování výchovně vzdělávací činnosti v mateřské škole je kurikulum Jaro, léto, podzim, zima. Dále pedagogická pracovnice čerpá ze současné metodické literatury, např. Metodických listů RAABE, publikace Třída plná pohody apod.

Z předložených materiálů nelze vysledovat cílevědomost a systematickosti práce školy. Plánování není pojato jako ucelený systém dlouhodobých a střednědobých cílů a prostředků k jejich dosažení. V této oblasti dominuje operativní činnost.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu, rozsah a účelnost plánování jako pouze vyhovující.

Organizování

Základními organizačními nástroji jsou jednání pedagogické rady, která se schází pětkrát během školního roku. Zápisy z jejího jednání jsou vedeny s velmi nízkou vypovídací hodnotou bez konkretizace úkolů, uvedení termínů a osobní odpovědnosti. Dle aktuálních potřeb ředitel školy svolává provozní porady s příslušnými zaměstnanci k operativnímu řešení úkolů a problémů. Písemně tato oblast není zdokumentována. Ředitel předložil formálně zpracovaný provozní řád základní a mateřské školy a vnitřní řád z roku 1995. Podstatným nedostatkem v oblasti řízení školy se jeví absence uceleného interního dokumentu, který by odpovídal současným podmínkám, zachycoval organizační strukturu školy a vymezoval kompetence jednotlivých pracovníků. Pravidla provozu mateřské školy a informace pro rodiče jsou zformulovány v samostatném vnitřním řádu vymezujícím pouze povinnosti, nikoliv práva rodičů. Některé informace nejsou uvedeny v plném rozsahu (možnosti ukončení docházky) nebo chybí vůbec (způsob omlouvání dětí).

Organizace výchovně vzdělávacího procesu vychází z platného učebního programu pro základní školy. V III. třídě je zkrácená týdenní časová dotace českého jazyka a matematiky o dvě vyučovací hodiny a o jednu hodinu připadající předmětům přírodověda a vlastivěda. V týdenním rozvrhu hodin jsou zařazeny hodiny tzv. volných činností v počtu pěti vyučovacích hodin, jejich náplň nebyla za měsíc září a část měsíce října písemně doložena. Chyběl popis úpravy organizace vzdělání a prohlášení, že změny nejsou v rozporu s celkovým obsahem a rozsahem schváleného učebního dokumentu a že respektují příslušný vzdělávací standard. Úprava učebního plánu nebyla projednána s rodiči žáků příslušné třídy.

Pracovní povinnosti učitelky pověřené vedením mateřské školy jsou zahrnuty v náplni práce. Jejich rozsah odpovídá v nezměněné podobě návrhu, který byl sestaven bývalým Školským úřadem v Třebíči před integrací obou subjektů. Lze konstatovat, že při plném úvazku přímé výchovné práce s dětmi (tj. 31 hodin týdně), vykonává tato pracovnice veškeré práce spojené s řízením mateřské školy. Stanovený režim dne zohledňuje hygienické požadavky na provoz předškolních zařízení - např. z hlediska intervalů mezi podáváním jídla a délky pobytu venku. Méně zohledňuje individuální potřebu spánku jednotlivých dětí. Skutečná organizace výchovně vzdělávacích činností byla odlišná - i za velmi příznivých podmínek byl podstatně zkrácen pobyt venku a byl vypuštěn odpolední odpočinek dětí.

Ve vedení povinné dokumentace byly zjištěny administrativní nedostatky většího rozsahu. Zápisy v třídních knihách byly vedeny obecně a obtížně dokladovaly plnění učebních osnov. Nebyly předloženy evidenční listy dvou dětí přijatých do mateřské školy na základě rozhodnutí ředitele.

Ochrana osobních dat žáků i pracovníků nebyla zabezpečena způsobem odpovídajícím platným předpisům na ochranu osobnosti a soukromí.

Informační systém uvnitř školy funguje na bázi osobního kontaktu všech pracovníků s ředitelem školy. Další informace jsou předávány prostřednictvím pedagogických rad, provozních porad a informačního panelu ve sborovně.

Třídní učitelé zajišťují informovanost žáků. Jejich výsledky škola sděluje zákonným zástupcům standardním způsobem pomocí žákovských knížek, deníčků a v rámci konzultačních dnů. Při kontrole žákovských knížek byla zjištěna velmi malá četnost známek za klasifikační období u některých žáků. Z vyhodnocení dotazníků pro rodiče vyplývá, že jejich aktuální podněty a připomínky ředitel školy akceptuje.

Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti, každoročně organizuje vystoupení pro starší generaci v období adventu, společně s dalšími partnery v obci připravuje dětský karneval a pořádá společné výlety s rodiči.

Spolupráce se zřizovatelem je oboustranně kladně hodnocena a projevuje se převážně v oblasti zlepšování materiálně technických podmínek školy. Rezervy jsou evidentní ve spolupráci se spádovými školami.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a včasná, obsahují všechny právní náležitosti.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 neobsahuje přehledné údaje o výsledcích vzdělávání žáků. Byla projednána s pracovníky školy a zaslána příslušným adresátům.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu a funkčnost organizování výchovně vzdělávacího procesu jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy má vzhledem k absenci dílčích řídicích plánů s návazností na dlouhodobé a střednědobé plánování výrazně operativní charakter. Aktuální problémy jsou řešeny podle potřeb, buď prostřednictvím osobního kontaktu nebo svoláním operativních porad.

Ředitel školy vytváří dobré podmínky pro uplatnění individuálních zájmů, schopností a tvořivosti pedagogických pracovníků.

Vedením školy je podporován a oceňován zájem učitelů o další vzdělávání. Jeho obsah není plánován, je využívána aktuální nabídka trebičské pobočky Pedagogického centra Jihlava.

Výběr akcí je v kompetenci učitelů, většina z nich preferuje prakticky zaměřené metodické vzdělávání.

Pomoc nekvalifikované učitelce je zajišťována metodickým vedením ředitele školy a možností studia odborné a metodické literatury.

Systém pravidelného hodnocení pracovníků na základě veřejných hodnotících kritérií není uplatňován. Z rozhovoru s ředitelem školy vyplynulo, že základním kritériem pro přiznávání osobního hodnocení je kvalita pedagogické práce. Dále je oceňováno vedení kroužků, další vzdělávání, aktivita při organizování a přípravě akcí školy. Výše osobního hodnocení je diferencována, změny jsou prováděny výhradně ve vztahu k přidělenému rozpočtu na nenárokové složky platu. Mimořádné finanční odměny jsou vypláceny ihned po splnění úkolu nebo vykonání práce nad rámec pracovních povinností.

Vedení školy nemá zaveden systém pravidelného sebehodnocení školy. Jeho funkci v omezené míře nahrazují výroční zpráva o činnosti školy a reakce rodičovské veřejnosti.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti není v písemné formě zpracován. Vnitřní kontrolní činnost je realizovaná na základě plnění úkolů obsažených v ročním plánu práce. Je prováděna vzhledem k velikosti školy převážně denním stykem s pedagogickými i provozními pracovníky a kontrolami zaměřenými na provozní a hospodářskou oblast. V oblasti výchovně vzdělávacího procesu se kontrolní činnost soustřeďuje na plnění osnov a hospitace ve vyučování. Její součástí je i sledování studijních výsledků žáků na 2. stupni spádové školy a kontrolní prověrky z českého jazyka a matematiky zadávané dvakrát ročně, což nebylo vedením dokladováno.

V některých oblastech - např. sestavování tematických a časových plánů, vedení povinné dokumentace - vzhledem k nízké úrovni sledovaných materiálů nelze kontrolní systém považovat za účinný.

Přímou kontrolu průběhu a kvality vzdělávání provádí ředitel školy hospitacemi. Plán hospitační činnosti není vypracován. Zaměření a četnost hospitací jen z části zohledňují deklarované koncepční záměry, jejich počty byly v minulém školní roce minimální. Závěry vyplývající z hospitací jsou s pracovníky projednávány. Kontrola kvality vzdělávací práce mateřské školy není písemně doložena.

Ve škole není vytvořen kontrolní systém. Celková činnost kontrolních mechanismů je nízká. Česká školní inspekce hodnotí systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jako pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě zjištěných skutečností hodnotí Česká školní inspekce podmínky vzdělávání jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vedení předepsané evidence učebnic, učebních pomůcek a školních potřeb

Kontrolní činnost byla zaměřena na evidenci učebnic a učebních pomůcek. Učebnice jsou vedeny na skladových kartách dle jednotlivých ročníků. Namátkově byla provedena kontrola nákupu 1 ks učebnice českého jazyka pro 5. ročník. Nákup souhlasí se zápisem na skladové kartě. Dále byla provedena fyzická kontrola nákupu učební pomůcky inv. č. 338 (videokazeta Matematika II.). Pomůcka byla uložena ve třídě a řádně označena. Inventarizace majetku probíhá vždy k 31. 12. příslušného roku a jsou zaznamenány přírůstky a úbytky.

Vedení předepsané evidence bylo v souladu s právními normami.

Hospodaření s fondem FKSP

Základní škola byla v kontrolovaném roce 2000 neprávním subjektem. Kolektivní smlouvou platnou od 1. 4. 1999 do 31. 3. 2000 a od 1. 4. 2000 do 31. 12. 2000 podepsanou ředitelem školského úřadu a předsedou odborové organizace byla neprávním subjektům poskytnuta část finančních prostředků ze sdruženého fondu FKSP (příloha kolektivní smlouvy odstavec 3). Vyúčtování prostředků fondu podával ředitel školy 2x ročně na příslušný školský úřad. Finanční prostředky přidělené základní a mateřské škole byly uloženy na zvláštním bankovním účtu. Agendu FKSP vedla zaměstnankyně mateřské školy.

Z fondu byly prováděny nákupy pracovních ochranných pomůcek nad rámec povinného vybavení nevhodným způsobem. Byly propláceny faktury v rozporu s platnými právními normami. Účetní doklady jako podklad pro vyplácení příspěvku neměly veškeré náležitosti.

Hospodaření s fondem FKSP v roce 2000 nebylo v souladu s právními normami.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Ve škole nebyl v průběhu inspekční činnosti ustanoven výchovný poradce. Jeho úkoly částečně zajišťuje ředitel školy, který pouze ústně delegoval některé kompetence na jednotlivé vyučující. Plán práce výchovného poradce nebyl vyhotoven. V průběhu výuky věnovali učitelé jen malou pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola nabízí v odpoledních hodinách těmto žákům individuální konzultace a kroužek docvičování čtení. Výše uvedené činnosti však postrádají systémový charakter a neodpovídají vždy aktuálním potřebám.

Prevence sociálně patologických jevů

Ředitel školy ani jednotliví vyučující neměli v průběhu inspekce k dispozici Metodický pokyn MŠMT ČR čj. 14 514/2000-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ani Metodický pokyn MŠMT ČR čj. 28 275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení. Škola nedisponuje dostatečným množstvím odborné literatury

pro tuto problematiku. Metodik prevence sociálně patologických jevů nebyl ustanoven. Ředitel předložil Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek ZŠ Studenec pro školní rok 1998/99. V prostorách školy nebyla umístěna schránka důvěry ani kontaktní telefonní čísla pro tísňová volání. Organizace dozoru vyučujících ve třídách a společných prostorách nezajišťovala jejich dostatečnou informovanost o chování žáků a případné existenci sociálně patologických jevů. Školní řád pouze rámcově stanovuje pravidla chování a neobsahuje sankce za jejich porušení. Při výuce bylo zaznamenáno jen málo výchovných prvků směřujících do oblasti morálky a mezilidských vztahů. Za způsob určité primární prevence lze považovat volnočasové aktivity, které škola žákům nabízí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- dotazník pro ředitele před inspekcí,
- Výroční zpráva ZŠ Studenec za školní rok 2000/2001,
- Provozní řád Základní a mateřské školy Studenec,
- plán práce pro školní rok 2001/2002,
- Koncepční záměry školy pro období 2000 – 2003,
- tematické a časové plány vyučujících,
- záznamový arch hospitační činnosti ředitele,
- hospitační záznamy z inspekční činnosti,
- žakovské knížky a sešity žáků,
- dotazníky pro rodiče,
- Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek ZŠ Studenec, šk. rok 1998/1999,
- výkaz o mateřské škole podle stavu ke dni 30. 9. 2001
- evidenční listy dětí,
- Koncepční záměry mateřské školy,
- roční plán mateřské školy na rok 2000/2001,
- vnitřní řád a režim dne mateřské školy,
- přehled výchovné práce mateřské školy,
- týdenní plány výchovně vzdělávací činnosti mateřské školy,
- účetní doklady FKSP za rok 2000,
- evidence učebnic, učebních pomůcek a školních potřeb.

ZÁVĚR

Průběh vzdělávání je celkově hodnocen jako průměrný.

Oblast plánování má výrazně operativní charakter. V organizování činnosti školy včetně realizace a organizace výchovně vzdělávacího procesu byla zaznamenána citelně slabá místa. Integrace základní a mateřské školy je pouze formální. Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů nejsou dostatečně funkční. Vzhledem k těmto skutečnostem jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako pouze vyhovující.

V průběhu inspekce bylo zjištěno neefektivní hospodaření s fondem FKSP v roce 2000.

Od předchozí inspekce došlo k zlepšení materiálních podmínek školy, neuskutečnil se záměr rozšíření projektu Otevřené vyučování do dalších tříd.

Pro výkon inspekční činnosti byly vytvořeny potřebné podmínky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Olga Drápalová	
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Hutař	
Členka týmu	PhDr. Dana Musilová	
Členka týmu	Eva Cepková	

V Třebíči dne 25. října 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Ctirad Obršlík
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2001 11 21	294/01
OÚ – referát školství	2001 11 21	294/01
Zřizovatel	2001 11 21	294/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2001-11-05	270/01	Připomínky byly podány